

Stockholm 2022-11-24

Kulturdepartementet
Enheten för medier och demokrati

Yttrande på SOU 2022:28, Vår demokrati – värd att värna varje dag

Sveriges hembygdsförbund, SHF, är riksorganisation för hembygdsrörelsens drygt 2 000 allmännyttiga ideella föreningar. Föreningar är organiserade i 26 regionala hembygdsförbund. Det totala medlemsantalet uppgår till ca 400 000. Det finns hembygdsföreningar i samtliga kommuner och nära nog samtliga socknar och församlingar. Hembygdsrörelsens främsta intresse är kulturarvet och natur- och kulturlandskapet.

Våra synpunkter

Vi ser mycket positivt på de insatser som kommittén gjort för att uppmärksamma den svenska demokratis 100-årsjubileum. Betänkandet redovisar en bredd av aktiviteter som samlat en stor mängd aktörer över hela landet. Vi instämmer också till fullo i betänkandets mening att demokratin inte kan tas för givet utan att den måste värnas varje dag.

Vi har inga invändningar mot de förslag som utredningen för fram för att informera och upplysa om det demokratiska styrelseskicket och regeringsformen. Vi instämmer också i att skolan är viktig för att sprida kunskap och utbilda människor i det demokratiska styrelseskicket.

Vi kan konstatera att utredningen i förslagen lagt stor vikt vid statliga myndighetsuppdrag. Det är naturligtvis rimligt och förväntat i en statlig utredning. Men mot bakgrund av demokratis utmaningar i samtiden – något som också lyfts i den utmärkta antologi som följer med betänkandet - hade det varit önskvärt med ett bredare perspektiv som involverar flera aspekter på samhället. Inte minst har staten möjlighet att påverka villkoren för ett fritt och oberoende föreningsliv, folkbildningen och oberoende medier – tre områden som har grundläggande betydelse för en fungerande demokrati.

Det saknas också förslag om hur demokratiarbetet kan bedrivas på regional och lokal nivå. Här har utredningen främst belyst länsstyrelsernas roll. Även om det faller utanför ramarna för en statlig utredning att föreslå vad kommuner och regioner ska göra, kan man likafullt peka ut en önskvärd riktning eller formulera förslag till arbetssätt som är tillämpliga även på kommunal och regional nivå. Då hade utredningen fått större relevans. Demokratin angår oss alla.

För Sveriges Hembygdsförbund

Jan Nordwall
Generalsekreterare